

A Fővárosi Ítéletábra a Dr. Boros Dániel Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. Szántó Lajos jogtanácsos által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében – mely perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott a Balázs Boldizsár Ügyvédi Iroda által képviselt Felperesi beavatkozó neve(felperesi beavatkozó címe) - a Budapest Környéki Törvényszék 2016. január 8. napján kelt 13.P.23.456/2012/49. számú ítélete ellen a felperes által 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 850.000 (azaz nyolcszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

A 2.500.000 (azaz kétmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a módosított keresetében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régii Ptk.) 318. §-a és a 339. §-a alapján 51.109.928 Ft kártérítés megfizetésére, másodlagosan pedig azt, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a közte és az alperes között 2006. október 6. napján létrejött szerződés jogszabály megkerülésével jött létre, azaz semmis, és kérte az eredeti állapot helyreállításaként az alperest kötelezni a részére átutalt 22.000.000 Ft + áfa megtérítésére. Kérte az alperes perköltségben történő marasztalását is. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperes költségeiben történő marasztalására irányult. A felperes pernyertessége érdekében a beavatkozó kérte, hogy a bíróság a felperes keresetének megfelelően marasztalja az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 1.700.000 Ft perköltséget, és rendelkezett arról is, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezet. A felperes, mint megbízó, az alperes, mint vállalkozó 2006. október 6. napján kötöttek kutatás-fejlesztési keretszerződést. Ebben a felek megállapodtak, hogy az innovációs járulék fizetésére kötelezettek körében közösen végeznek üzletszerzői tevékenységet. Az így felderített megrendelők részéről kutatás-fejlesztési megbízások alapján az árbevétel, illetve megbízási díj egy része a megbízónál marad, a fennmaradó rész pedig a vállalkozót illeti meg a megbízás tárgyát képező kutatás-fejlesztés érdemi végrehajtására. Megállapodtak abban is, hogy a feladatok tartalmán, annak értelmezésén a 2004. évi CXXXIV. törvény, valamint a Kutatás és Technológiai Innovációs Alapokról szóló 2003. évi XC. törvény (KTIA törvény) definícióit tekinti irányadónak. A beavatkozó mint megbízó, a felperes mint megbízott 2006. október 14. napján kutatás-fejlesztési szerződést kötött. A megbízott ebben kijelentette, hogy a megbízó a díj teljes összegével annak mértékéig innovációs járulékfizetési kötelezettségének mérséklésére jogosult. A felek megállapodtak a fizetendő vállalkozói díjban, a teljesítési igazolások alapján a megrendelő

által elfogadott kutatási eredmények dokumentációját határozták meg. Megállapodtak abban is, hogy a megbízott jogosult harmadik személyt, alvállalkozót igénybe venni a kutatás-fejlesztési tevékenység elvégzésére. A szerződés mellékletében meghatározásra került a kutatás-fejlesztési téma, a szerződés tárgya: a humán erőforrások szerepének feltárása a termelésirányítási rendszereken belül, a szervezeti működés hatékonyságát befolyásoló emberi tulajdonságok mérése, modellezése, különböző összefüggések feltárása. A felperes ezzel kapcsolatban számlát állított ki 24.000.000 Ft + áfa összegre, egyidejűleg a tanulmányt a beavatkozónak átadta. A beavatkozó a 2006/2007. üzleti évben a felperes által számlázott tevékenység értékét nettó 24.000.000 Ft összeget innovációs járulék fizetési kötelezettség csökkentő tételként számolta el a 2003. évi XC. törvény 4. § (3) bekezdése alapján.

Az APEH a 2010. október 21. napján kelt 2748372320 számú határozatával kötelezte a beavatkozót 24.000.000 Ft innovációs járulék, továbbá adóhiány, adóbírság, késedelmi pótlék, összesen 51.109.298 Ft megfizetésére. A határozatának indokolásában kifejtette, hogy a beszerzett szakértői vélemény alapján megállapítható, hogy az alperes által készített tanulmány tartalmilag nem felel meg a jogszabályban előírt feltételeknek, azaz nem tartalmaz kutatás-fejlesztési tevékenységet. Ebből következően pedig a beavatkozó ez alapján nem csökkentheti az innovációs járulékfizetési kötelezettségét. Megállapította az APEH határozat azt is, hogy a dokumentációért kifizetett díj nem a vállalkozás érdekében felmerült költség, a dokumentációt készítők által áthárított áfa összege pedig le nem vonható adó.

2011. december 14. napján a felperes és a beavatkozó megállapodást kötöttek az 51.109.298 Ft, mint kár felperes részéről a beavatkozó részére történő részletekben való megtérítéséről. Azonban ezen megállapodás ellenére az elsőfokú ítélet meghozataláig kártérítést a beavatkozó részére a felperes nem fizetett.

A felperes 2012. február 28. napján kelt levelében felhívta az alperest, hogy a levél kézhezvételétől számított 8 napon belül fizessen meg a részére 51.109.298 Ft-ot és annak 2010. november 10. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatát.

Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában kifejtette, hogy a kártérítés egyik szükségszerű eleme a kár bekövetkezése, a felperes pedig annak ellenére, hogy a beavatkozóval 2011. december 14-én napján megállapodást kötött a kár részletekben való megfizetéséről, ebből a beavatkozó részére semmit nem teljesített, így a kár a felperesi oldalon egyelőre nem következett be. A beavatkozónál bekövetkezett kárért pedig a beavatkozó és az alperes közötti jogviszony hiányában az alperes nem felelhet.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes, mint kiemelten közhasznú szervezet és a kiemelten adózó beavatkozó saját nyilatkozatuk szerint éppen a KTIA törvény rendelkezésére figyelemmel és nem annak megkerülésével kötötték meg a perrel nem érintett szerződést, míg a perrel érintett szerződést a felperes ugyancsak a jogszabály által biztosított lehetőség alapján némi anyagi forrás szerzése céljából kötötte a k+f tevékenységet végző alperessel. A perrel érintett szerződés ekként nem tekinthető semmisnek, az eredeti állapot helyreállításának nincs helye. Az pedig, hogy a Kúria más perben felmerült adózási kérdésben milyen álláspontra helyezkedett, nem lehet alapja a szerződés megtámadásának. A jogszabályból nem vonható le az a következtetés, hogy kizárt a kizárólag harmadik személy teljesítése ezen szerződéseknél.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását az alperesnek az elsődleges vagy másodlagos kereset szerinti marasztalását, továbbá a perrel felmerült

költség viselésére történő kötelezését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részben helytelen tényállás megállapítása mellett téves jogi következtetésre jutott. Érvelése szerint alaptalan az elsőfokú bíróságnak az ítéletben kifejtett azon álláspontja, miszerint a felperest még nem érte kár, mert a megállapodás ellenére a részletfizetést a beavatkozó felé nem teljesítette. E körben előadta, hogy a kár a károsult vagyonában beállott értékcsökkenés. Az pedig nem lehet kétséges, hogy a felperes vagyona a 2011. december 14-én kelt megállapodás aláírásával a kártérítési felelősségének elismerésével azonnal csökkent. Ezt nem befolyásolja azon körülmény, hogy a kötelezettségvállalás alapján mikor teljesít a felperes. Hangsúlyozta, hogy egy cég vagyonát csökkenti, ha fizetési kötelezettséget vállal. Amikor valaki ilyen céget vásárol, akkor értékcsökkentő tényezőként veszi figyelembe ezen kötelezettségvállalást.

Hangsúlyozta azt is, hogy az alperes szerződésszegése vezetett a beavatkozót ért kárhoz, a szerződésszegés tényét már két igazságügyi szakértő is megállapította. A meghallgatott tanúk vallomása és a felek nyilatkozatai alapján pedig megállapítható volt, hogy a beavatkozó azért kötött szerződést, hogy a jogszabály alapján levonható legyen az innovációs járulék. Hangsúlyozta, hogy az egész rendszert az alperes találta ki, ő kezdeményezte az egyes megbízók vonatkozásában az adminisztráció lebonyolítását is, ezért megalapozatlan az elsőfokú bíróság azon álláspontja, miszerint nincs olyan jogviszony a szerződéses rendszer szereplői között, amely alapján az alperes felelőssége megállapítható lenne.

Fenntartotta a másodlagos kereseti kérelmét is, hangsúlyozva azt, hogy az elsőfokú bíróság is elfogadta a kúriai ítélettel kapcsolatban kifejtett álláspontját, amely szerint az hibás okfejtésen alapszik. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a perben tett összes korábbi nyilatkozatát is vegye figyelembe a fellebbezés elbírálásakor.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes költségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a perben nem nyert bizonyítást az alperes szerződésszegése. A hivatkozott szakvélemények nem az elvégzett és kifizetett k+f munkáról, hanem egy tanulmánynak átminősített kutatási jelentésről készültek. A beavatkozó a k+f munka érdemét jelentő dokumentációt nem őrizte meg, azt a szakértői vizsgálatokhoz nem bocsátotta rendelkezésre, azonban tanúvallomás erősítette meg, hogy a k+f munka érdemét jelentő szolgáltatásokat az alperes elvégezte. Az alperes az adott ügyben úgy járt el, ahogy az általában elvárható, ezt a teljesítés elfogadása mellett a tanúk is megerősítették. Hangsúlyozta, hogy soha nem állította azt, hogy a k+f munka érdemét a kutatási jelentés képezné. Az alperesnek azonban a perben nem volt lehetősége arra, hogy a szakértő rendelkezésére bocsássa a megfelelő adatokat, amely alapján a szakértő más következtetésre jutott volna. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás során felmerült annak lehetősége is, hogy a felperes és a beavatkozó színlelt szerződést kötöttek annak céljából, hogy a kártérítés megfizetésére kötelezzék az alperest. Hangsúlyozta, hogy helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a kártérítés megfizetésére történő kötelezéséhez a feltételek nem állnak fenn, a kár nem következett be, és az alperes nem követett el jogszabálysértő magatartást. Hangsúlyozta azt az elsőfokú eljárás során már előadott véleményét, miszerint a felperesi beavatkozó semmiképpen nem tudta volna csökkenteni az innovációs járulék összegét a felperessel kötött szerződése alapján, mivel a k+f munka végzésében nem vett részt, így a Kúria Kfv.I.35.113/2014/6. számú ítélete alapján a kedvezményt már ezen okból kifolyólag sem tudta volna igénybe venni.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson előadta, hogy 300.000 Ft-ot megfizetett a beavatkozónak 2016. június 24-én, továbbá vállalta, hogy negyedévente 300.000 Ft-os részletekben törleszti a beavatkozó felé fennálló tartozását.

A beavatkozó is akként nyilatkozott, hogy a 300.000 Ft-ot megfizette a részére az alperes, egyebekben csatlakozott a felperes fellebbezéséhez.

A fellebbezés nem alapos.

A felperes elsődleges kereseti kérelmét elutasító rendelkezéssel a másodfokú bíróság teljes egészében egyetért, a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján utal annak helyes indokaira, ebben a körben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokait nem ismétli meg. A felperes által a fellebbezési tárgyaláson előadottakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki.

A polgári jogi felelősség szükségképpen elemei a károkozás mellett a hátrányos eredmény (kár) és a kettő közötti okozati összefüggés. Mivel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes kára még nem következett be, ezen okból kifolyólag utasította el a felperes keresetét, és az alperes felelősségének egyéb feltételeit nem vizsgálta. A felperes a fellebbezési tárgyaláson előadta és igazolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően 300.000 Ft-os kára már bekövetkezett, mivel ezt az összeget megfizette a beavatkozóknak. A fellebbezésben ugyan lehetőség van új tény állítására és új bizonyítékokra is lehet hivatkozni, azonban erre csak szigorú feltételek mellett van lehetőség. Új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az elbírálása esetén rá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Az adott esetben nem ilyen új tényről, illetve bizonyítékról van szó. A felperes az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a saját cselekedete folytán hozott létre egy új tény, tehát a saját magatartása idézte elő azt a helyzetet, amelyre a fellebbezési tárgyaláson hivatkozott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint erre az esetre a Pp. 235. § (1) bekezdése nem alkalmazható, a másodfokú bíróság a felperes által állított új tény, illetve bizonyítékot nem veheti figyelembe, a fellebbezést az elsőfokú bíróság rendelkezésére álló tények és bizonyítékok alapján kell elbírálnia. Hangsúlyozza azonban a másodfokú bíróság, hogy ez nem eredményez res iudicata-t, ugyanis egy esetleges későbbi per nem ugyanabból a ténybeli alapból származna, a felperes által teljesített kifizetés új ténybeli alapot teremt. Rámutat az ítélet tábla arra is, hogy az adott esetben nincs jelentősége annak, hogy a jelen perben, illetve a korábbi közigazgatási eljárásban milyen szakvélemények kerültek beszerzésre, az elsőfokú bíróság ugyanis a kár hiányában a kártérítési felelősség egyéb elemeit nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróságnak a felperes másodlagos kereseti kérelmét elutasító rendelkezése is helytálló, a másodfokú bíróság e körben is egyetért az elsőfokú bíróság indokaival, azonban azokat az alábbiak szerint egészíti ki.

Elsődlegesen rámutat a másodfokú bíróság, hogy a perben kizárólag a felperes és az alperes között létrejött keretszerződés érvényessége volt vizsgálendő, a felperes és a beavatkozó által kötött szerződés nem képezte a per tárgyát.

A semmisség megállapítása és jogkövetkezményei iránt előterjesztett kezesi kérelem körében nem kellett vizsgálni azt sem, hogy a beavatkozó miért nem tudta csökkenteni az innovációs járulékalapját, továbbá azt sem, hogy a felperes milyen mértékben vehetett igénybe alvállalkozót a beavatkozóval kötött szerződése teljesítése során. A bíróságnak az adott esetben azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes és az alperes által kötött szerződés vagy magának a jogügyletnek a tartalmánál, illetve a joghatásainál fogva, vagy a felek által elérni kívánt cél miatt tilosnak minősülhet-e.

A Ptk. 412. §-a rendelkezik a kutatási szerződésről, és e szerződés sajátosságainál fogva a többi vállalkozási szerződéstől lényeges eltéréseket mutat, a kutatási szerződés ugyanis a többi vállalkozási szerződéstől eltérően nem feltétlenül eredménykötelem. A felperes és az alperes ebből következően az adott tartalommal megköthette a kutatás-fejlesztési keretszerződést, a jogszabály azt nem tiltotta. A Ptk. 413. § (1) bekezdése lehetővé teszi az alvállalkozó igénybe vételét, tehát önmagában ez a kikötés sem vezethet arra a következtetésre, hogy a szerződés jogszabály megkerülésével jött létre, tehát semmis.

A felek által kötött szerződésnek tehát sem a tartalma, sem az abban kikötött szolgáltatás nem volt tiltott. Vizsgálni kellett azt is, hogy a szerződés a célját tekintve jogszabály megkerülésére irányult-e. A perrel érintett szerződést a felperes saját nyilatkozata szerint is a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény 4. § (3) bekezdésére figyelemmel és nem annak megkerülésével kötötték meg. A beavatkozó is úgy nyilatkozott, hogy a perrel egyébként nem érintett szerződést abból a célból kötötte a felperessel, hogy saját maga rendelhessen meg kutatási-fejlesztési tevékenységet a jogszabály alapján, nem pedig jogszabályt kívánta megkerülni. Az adott esetben tehát nem volt megállapítható az sem, hogy a szerződés célja az innovációs járulékfizetési kötelezettség megkerülése lett volna.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy a peres felek között létrejött szerződés nem semmis, így nem szükséges az eredeti állapot helyreállítása sem.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság kötelezte a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a alapján. A felperes az Itv. 5. § (1) bekezdése szerint teljes személyes illetékmentességben részesült, ezért a le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. június 29.

. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bicskei Ildikó s.k.
előadó bíró

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő